

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી કચેરી

सत्यमेव जयते

જિલ્લા સેવા સદન-૨, એનેક્ષી બિલ્ડીંગ, એસ. ૪, ૫, ૬, ભાવનગર
ફોન નં. (૦૨૭૮) ૨૪૨૬૬૨૯, મો. ૯૯૦૯૯૭૦૨૧૨

Email : bhavdeo@gmail.com, Blog: http://deobhav.blogspot.com/

ક્રમાંક: યોજના/સ્વચ્છતા પખવાડા/૨૦૧૯/૩૩૯

તા.૩૦/૦૮/૨૦૧૯

પ્રતિ,
આચાર્યશ્રી,
સરકારી/RMSA/ગ્રાન્ટેડ/નોન-ગ્રાન્ટેડ
માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ તમામ
ભાવનગર

વિષય : તા.૦૧/૦૯/૨૦૧૯ થી તા.૧૫/૦૯/૨૦૧૯ સુધી "સ્વચ્છતા પખવાડા-૨૦૧૯"ની
ઉજવણી કરવા બાબત.

સંદર્ભ : ગુજરાત શાળા શિક્ષણ પરિષદ, ગાંધીનગરના પત્રાંક :
એસએસએ/સિવિલ/૨૦૧૯/૨૯૯૫૫-૩૦૦૨૮ તા.૩૦/૦૮/૨૦૧૯

ઉપરોક્ત વિષય અને સંદર્ભદર્શિત પત્ર અન્વયે જણાવવાનું કે ભારત સરકાર દ્વારા આખા દેશમાં તા. ૦૧/૦૯/૨૦૧૯ થી તા.૧૫/૦૯/૨૦૧૯ સુધી "સ્વચ્છતા પખવાડા-૨૦૧૯"ની ઉજવણી કરવામાં આવનાર છે. તે અન્વયે દરેક શાળાઓએ શિક્ષકો, વિદ્યાર્થીઓ અને વાલીગણ આ ઉજવણીમાં ભાગ લે તેવું બિડાણમાં આપેલ મુદ્દાઓ અને પ્રવૃત્તિઓને ધ્યાનમાં રાખી આયોજન કરવાનું રહેશે. ઉપરાંત મહાત્મા ગાંધીજીની ૧૫૦ મી જન્મજયંતિની ઉજવણી માટે A4 સાઇઝના પેપરમાં ૧૫૦ થી વધુ શબ્દો નહી તેવી રીતે તમામ વિદ્યાર્થીઓ પત્ર લેખનમાં ભાગ લે તેવી વ્યવસ્થા કરવી. આ પત્ર લેખનની થીમ "Letter to Bapu" છે. આ પત્ર લેખનમાં સ્વચ્છતા અંગે વિદ્યાર્થીઓની સહભાગીતા પર કમીટમેન્ટ શું છે તેવા વિચારો પત્રમાં લખવાના રહેશે.

"સ્વચ્છતા પખવાડા" અંતર્ગત દરેક શાળાએ કરેલ પ્રવૃત્તિના ફોટોગ્રાફ્સ, વિડિયો, અને અહેવાલ રોજ રોજ સાંજના ૪:૦૦ વાગ્યા પહેલા મેઇલ આઇડી yojana.deobhav@gmail.com પર મેઇલ કરવાનો રહેશે.

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી
ભાવનગર

બિડાણ : સ્વચ્છતા પખવાડા ઉજવણી માટેના મુદ્દાઓ અને પ્રવૃત્તિઓ

નકલ રવાના જાણ તથા અમલવારી સારૂ:

શિ.નિ.શ્રી/મ.શિ.નિ.શ્રી- સદર કચેરી

પરિશિષ્ટ

તા. ૧ થી ૧૫ સપ્ટેમ્બર – ૨૦૧૯ દરમ્યાન સ્વચ્છતા પખવાડાની ઉજવણી માટેનો એકશન પ્લાન

તારીખ વાઈઝ નીચે પ્રમાણે કાર્યક્રમ હાથ ધરવાના રહેશે.

<p>તા.૧.૯.૨૦૧૯ થી ૨.૯.૨૦૧૯ (રવિવાર અને સોમવાર)</p>	<p><u>સ્વચ્છતા માટેનો શપથ દિવસ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો/સ્ટાફ તમામ ભાગ લઈ શકે એ રીતે સ્વચ્છતા શપથ કાર્યક્રમનું આયોજન કરવું સવારની સમૂહ બેઠક માં વિદ્યાર્થી 'સ્વચ્છતા' વિષય પર બોલે. • વર્ગ ક્વાયત જેમાં દરેક વિદ્યાર્થી વ્યક્તિગત, શાળાની સમાજની અને ઘરની સફાઈની કોઈપણ એક પ્રવૃત્તિ માટે વચન આપશે. • રાજ્ય શિક્ષણમંત્રી/સચિવશ્રી/જિલ્લા કલેક્ટરશ્રી/જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી સ્કુલ ઈન્સ્પેક્ટર્સ વગેરેનું શાળાના બાળકોને સંબોધન • વિભાગ/સંસ્થા/શાળાની વેબસાઈટ પર સ્વચ્છતા જાગૃતિ સંદેશ મુકવો. • સ્વચ્છતા પખવાડીયાની ઉજવણી પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા અને સ્વચ્છતા સબબ જાગૃતિ લાવવા વિભાગ રાજ્યના વેબ પોર્ટલ પર ઈલેક્ટ્રોનિક બેનર્સ તૈયાર કરી મૂકવા. સોશિયલ મિડીયા, ઈલેક્ટ્રોનિક અને પ્રિન્ટ મિડીયા ધ્વારા પ્રચાર પ્રસાર અને જાગૃતિ લાવવાના પ્રયાસ કરવા. • શપથ કાર્યક્રમમાં ભાગ લેનાર વિદ્યાર્થીઓ/શાળાઓની સંખ્યા ગુગલ ટ્રેકર પર તેમજ ફોટો વીડીયો અને જાહેરાતનું સાહિત્ય ગુગલ ડ્રાઈવ પર મુકવું.
<p>તા.૩.૯.૨૦૧૯ (મંગળવાર)</p>	<p><u>સ્વચ્છતા જાગૃતિ દિવસ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • વિદ્યાર્થીઓ, વાલીઓ અને શિક્ષકોમાં સ્વચ્છતા અને સુખાકારીના મહત્વને ધ્યાન પર લાવવા માટે અને સ્વાસ્થ્ય અને સુખાકારી માટે પ્રરેષણા અને પ્રોત્સાહન આપવા માટે SMC/PTA ની બેઠકોનું આયોજન. • શાળા/સંસ્થાના દરેક ખૂણામાં શિક્ષકો ધ્વારા સફાઈની તપાસણી થાય તેમજ તેમાં સુધારાત્મક પગલા માટે દરખાસ્ત/આયોજન તૈયાર કરવામાં આવે. • શૌચાલય/મધ્યાહન ભોજન રસોડું, વર્ગખંડો, પંખા, દરવાજા, બારીઓ, માડીયા વગેરેની શાળાના સંકુલ અથવા આસપાસમાં મહાસફાઈનું આયોજન થાય. • પ્લાસ્ટીકથી પ્રદૂષણ, ખુલ્લામાં શૌચ, જંગલોનું નિકદન, પાણીનો વ્યય, રજકણ/ધૂમાળા રહિત હવા અને અન્ય પર્યાવરણને નુકશાનકર્તા પ્રવૃત્તિઓને ખાસ ધ્યાનામાં લઈ આસપાસમાં સ્વચ્છતા રાખવા સંદર્ભે સ્વાભાવિક (વર્તણૂકલક્ષી) ફેરફારોને પ્રોત્સાહન આપવા માટે કેમ્પની પ્રવૃત્તિનું આયોજન. • ભાગ લેનારી શાળાઓની વિગત Google Tracker અને ફોટો, વિડીયો અને જાહેરાતનું સાહિત્ય – Google Drive પર મુકવું.
<p>તા.૪.૯.૨૦૧૯ થી ૫.૯.૨૦૧૯ (બુધવાર અને ગુરુવાર)</p>	<p><u>જનસંપર્ક</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • કાયમી ધોરણે ટોયલેટનો ઉપયોગ અને કચરાનું વ્યવસ્થાપન કાર્યને ખાસ હાઈલાઈટ આપી બધા શિક્ષકો નજીકના વિસ્તારની મુલાકાત લે અને સ્થાનિક સમાજને સ્વચ્છતા સંદર્ભે વક્તવ્ય આપે.

	<ul style="list-style-type: none"> • દરેક શાળામાં યોગ્ય રીતે શિક્ષક દિનની ઉજવણી થાય. • શાળા/સંસ્થાઓમાં સ્વચ્છતા અભિયાનમાં જનભાગીદારી પર વિશેષ ભાર મૂકવામાં આવે અને નજીકના વિસ્તારોમાં સ્વચ્છતા અને જાગૃતિ સંદર્ભે શિક્ષકો પણ જોડાઈ શકે. • સ્થાનિક વિસ્તારોમાં લોકોમાં સ્વચ્છતા પખવાડીયાની થીમાના પ્રચાર પ્રસાર માટે શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓએ સ્થાનિક પ્રતિનિધીઓ સાથે રહીને કામ કરવું. • શાળા કુચ સાથે નાય ઉચ્ચારણ • જનસંપર્ક પ્રવૃત્તિમાં જોડાનારા શિક્ષકોની સંખ્યા Google Tracker પર ફોટો, વીડીયો, પ્રચાર – પ્રસાર સાહિત્ય Google Drive પર મુકવું.
તા. ૬.૯.૨૦૧૯ (શુક્રવાર)	<p>ગ્રીન સ્કુલ ડ્રાઈવ .</p> <ul style="list-style-type: none"> • શાળાઓમાં ઈકો ક્લબ જાગૃતિ/મહત્વનો માહોલ બનાવવો • દરેક શાળાઓ કચરાપેરીઓની વ્યવસ્થા થાય • કચરાના વર્ગીકરણની જાગૃતિ વિદ્યાર્થીઓમાં આવે તે માટે કચરાપેટીઓનું વાદળી અને લીલા કલરથી રિસાયકલેબલ અને અનરિસાયકલેબલ કચરા મુજબ જ થવા જોઈએ. • શાળા સંકુલમાં અને આજુબાજુમાં વૃક્ષારોપણ વિદ્યાર્થીઓને ભાગ નિર્માણ માટે પ્રોત્સાહન. • નકામી ચીજવસ્તુઓનો પુનઃઉપયોગ • ગ્રીન હાઉસ ઈફેક્ટ અટકાવવા માટેની નવી શરૂઆત(નવાચાર) જૂની ફાઈલો, દસ્તાવેજોની સંભાવી/નિકાલ યોગ્ય કાર્યવાહી મુજબ • તમામ પ્રકારની નકામી ચીજવસ્તુઓ જેવી કે તેટલું ફર્નિચર, બિન ઉપયોગી સાધનસામગ્રી, અસ્પષ્ટ વાહનો વગેરે શાળા / સંસ્થાના સંકુલમાંથી પૂર્ણ પણે હટાવવી જોઈએ. • ભાગ લેનારી શાળાઓની સંખ્યા Google Tracker અને ફોટો, વીડીયો, પ્રચાર – પ્રસાર સામગ્રી Google Drive પર મુકવું.
તા. ૭.૯.૨૦૧૯ (શનિવાર)	<p>સ્વચ્છતા સહભાગીદારી દિવસ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સ્વચ્છ અને સુઘડ રીતે રાખવામાં આવેલા શાળા પરિસર અને શૌચાલય માટેની જિલ્લા/તાલુકા /કલ્સ્ટર કક્ષાની સ્પર્ધા • "પ્લાસ્ટીક મુક્ત ભારત" વિષય ઉપર ધોરણ ૭ થી ૧૨ના વિદ્યાર્થીઓ માટે નિબંધ સ્પર્ધા • સ્વચ્છતા પર ચિત્ર સ્પર્ધા • 'ગાંધીજી' અને 'સ્વચ્છતા' વિષયો પર ભાર મુકીને ડીબેટ • 'સ્વચ્છતા' પર કાવ્યનિર્માણ • ભાગ લેનારી શાળાઓની સંખ્યા Google Tracker અને ફોટો, વીડીયો, પ્રચાર – પ્રસાર સામગ્રી Google Drive પર મુકવું. • નિબંધ લેખન અને ચિત્ર સ્પર્ધામાં ભાગ લેનારા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા Google Tracker અને જિલ્લા ઈઠ શ્રેષ્ઠ ૩ નિબંધ અને ચિત્ર Google Drive પર મુકવું. • ૧૨ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૯ પહેલા પેઈન્ટીંગ અને નિબંધલેખન સ્પર્ધા પ્રત્યેકમાંથી જિલ્લાકક્ષાએથી શ્રેષ્ઠ – ૩ એન્ટ્રી Google Drive પર મૂકાવવી

<p>તા.૮.૯.૨૦૧૯ અને તા.૯.૯.૨૦૧૯ (રવિવાર અને સોમવાર)</p>	<p>હેન્ડ વોશ ડે</p> <ul style="list-style-type: none"> • રોજિંદા જીવનમાં યોગ્ય રીતના હેન્ડવોશની જરૂરીયાત સંદર્ભે જાગૃતિ વધારવી. • વિદ્યાર્થીઓને જમ્યા પહેલા અને જમ્યા પછી હાથ ધોવાની યોગ્ય રીત શીખવવી જોઈએ. • અળચણમુક્ત પીવાના પાણી અને ટોયલેટ સુવિધા સાથે દિવ્યાંગ બાળકોનું અવલોકન કરી સુનિશ્ચિત થવા જોઈએ. • પાણીનો વ્યય તપાસવો • હાથ ધોવાથી ઉપયોગમાં લીધેલ પાણીને શાળાબાગ સુધી પહોંચાળવું • ભાગ લેનારી શાળાઓની સંખ્યા Google Tracker પર ફોટો, વીડિયો, પ્રચાર – પ્રસાર સામગ્રી Google Drive પર મુકવા.
<p>તા.૧૦.૯.૨૦૧૯ (મંગળવાર)</p>	<p>વ્યક્તિગત સ્વચ્છતા દિવસ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સ્વચ્છતા જાળવવા વિદ્યાર્થીઓ/કર્મચારીઓનો પ્રોત્સાહિત કરવા માટે ઓડીયો-વિડીયુલ – હાસ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમનો આશરો લેવો • વિદ્યાર્થીઓ યોગ્ય રીતે નખ કાપવાનું અને તેની સારસંભાળ રાખવાનું શીખશે. • વ્યક્તિગત સ્વચ્છતાની સમગ્ર સ્વાસ્થ્ય પરની અસરની સમજ મેળવવી • સ્વચ્છતા સુખાકારી માટે પુરક સાહિત્ય. • વિદ્યાર્થીઓને શૌચાલય અને પીવાના પાણીના સ્વાસ્થ્યપ્રદ ઉપયોગ માટે શિક્ષિત કરવા. • ભાગ લેનારી શાળાઓની સંખ્યા Google Tracker અને ફોટો, વીડિયો, પ્રચાર – પ્રસાર સામગ્રી Google Drive પર મુકવું.
<p>તા.૧૧.૯.૨૦૧૯ (બુધવાર)</p>	<p>સ્વચ્છતા જ સેવા છે. – દિવસ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સ્વચ્છતા જ સેવા છે દિવસ ૨૦૧૯માં શાળાના તમામ વિદ્યાર્થીઓની સામેલગીરી સાથે શુભારંભ • ધો I થી V ના વિદ્યાર્થી ધ્વારા સાબુથી હાથ ધોવાની ઝુંબેશમાં ભાગ લેવો • શાળાના ધો VI to VIII ના વિદ્યાર્થીઓ ધ્વારા સ્વચ્છતા માટે શ્રમદાન. • ધો IX to XII ના વિદ્યાર્થીઓ ધ્વારા બહારના વિસ્તારોમાં 'સ્વચ્છતા ઝુંબેશ' માં શ્રમદાન • શ્રમદાનમાં ભાગ લેનારા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા અને શાળાઓની સંખ્યા Google Tracker અને ફોટો, વીડિયો, પ્રચાર – પ્રસાર સામગ્રી Google Drive પર મુકવું.
<p>તા.૧૨.૯.૨૦૧૯ (ગુરુવાર)</p>	<p>શાળા સ્વચ્છતા પ્રદર્શન દિવસ</p> <ul style="list-style-type: none"> • સ્વચ્છતાની પ્રવૃત્તિઓના ફોટોગ્રાફ્સ, પેઈન્ટિંગ, કાર્ટૂન્સ, સ્લોગ્ન્સ વગેરે શાળામાં પ્રદર્શિત કરી શકાય. • રાજ્ય ધ્વારા આ પ્રદર્શનોમાંથી કેટલાકનું ડોક્યુમેન્ટેશન થાય. • વેસ્ટ વસ્તુઓના સંગ્રહ માટે રિસાયકલ રો મટીરીયલનો ઉપયોગ કરી કલાકૃતિઓ જેમ કે સંસ્કૃતિને પ્રોત્સાહન મળે એ રીતે સ્થાનિકનો ઉપયોગ કરી નમૂનેદાર ડસ્ટબીન નિર્માણ

	<ul style="list-style-type: none"> ભાગ લેનારી શાળાઓની સંખ્યા Google Tracker અને ફોટો, વીડિયો, પ્રચાર – પ્રસાર સામગ્રી Google Drive પર મુકવું.
તા. ૧૩.૯.૨૦૧૯ (શુક્રવાર)	<p>પત્રલેખન દિવસ</p> <ul style="list-style-type: none"> શાળાના વિદ્યાર્થીઓની નીચેના બે વિભાગ (વિભાગ ૧: ક્લાસ – ૩ થી ૫ અને વિભાગ ૨ : ક્લાસ – ૬ થી ૧૨) માં "બાપુને પત્ર" વિષય આધારિત પત્રલેખન સ્પર્ધા યોજવી જેમાં બાળકે સ્વચ્છતા માટે આપેલ યોગદાન અને ભવિષ્ય માટે પ્રતિબદ્ધતા તથા મહાત્મા ગાંધીજીની ૧૫૦મી જન્મ જયંતિ નિમીત્તે તેમને આપલી સાચી શ્રદ્ધાંજલીનો સમાવેશ થાય. નિબંધ A4 Size ના કાગળમાં મહત્તમ ૧૫૦ શબ્દોમાં પૂરો કરવાનો રહેશે. રાજ્ય કક્ષાએ પત્રલેખન સ્પર્ધામાં પસંદ થયેલા શ્રેષ્ઠ ૬ (વિભાગ દીઠ ૩) નિબંધને Google Drive પર અપલોડ કરવાના રહેશે.
તા. ૧૪.૯.૨૦૧૯ અને તા. ૧૫.૯.૨૦૧૯ (શનિવાર અને રવિવાર)	<p>સ્વચ્છતા એક્શન પ્લાન ૩</p> <ul style="list-style-type: none"> સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત શાળાએ તૈયાર કરેલા સ્વચ્છતા એક્શન પ્લાન (સ્વચ્છતા માટેનું આયોજન) વિષે SMC/SDMC એ વિદ્યાર્થીઓ, વાલીઓ અને સ્થાનિક લોકોમાં જાગૃતિ ફેલાવવી. શાળામાં બાલસંસદ/સભામાં સ્વચ્છતા પખવાડીયાની પ્રવૃત્તિઓની ચર્ચા કરવી. સ્વચ્છતાના વ્યક્તિગત, શારીરિક, માનસિક, પર્યાવરણીય સામાજિક વગેરે પાસાઓને અનુલક્ષીને વિદ્યાર્થીઓમાં જાગૃતિ કેળવવી. વિદ્યાર્થીઓને સ્વચ્છતા પખવાડામાં કઈ નવી પ્રવૃત્તિઓ ઉમેરી શકાય તેવા સૂચનો કરવા અને પ્રોત્સાહિત કરવા. તેમના સૂચનો MHRD ને મોકલી આપવા. અપલોડ ઉપર મુજબ ભાગ લેનારી શાળાઓની સંખ્યા Google Tracker અને ફોટો, વીડિયો, પ્રચાર – પ્રસાર સામગ્રી Google Drive પર મુકવું.
	<p>ઈનામ વિતરણ દિવસ</p> <ul style="list-style-type: none"> વિદ્યાર્થી, શિક્ષકો અને વાલીઓને વિવિધ સ્પર્ધાઓ જેમકે પેઈન્ટીંગ, નિબંધલેખન, ચર્ચા અને કવીઝ સ્પર્ધા કે જે સ્વચ્છતાને પ્રોત્સાહન આપે તેમાં ભાગ લેવા બદલ ઈનામ વિતરણ કરવું તમામ શાળાઓ/શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ પખવાડિયા દરમિયાન હાથ ધરાયેલી તેમની પ્રવૃત્તિઓ અને કામોનું એકત્રિકરણ કરી તથા તેમાંથી શ્રેષ્ઠ પ્રવૃત્તિઓની પસંદગી કરી જિલ્લા રાજ્ય સત્તામંડળને જાહેરક્ષેત્રની (પબ્લિક ડોમીન)ની વેબસાઈટ પર અપલોડ કરવાના હેતુથી મોકલાવે. અપલોડ ઉપર મુજબ રાજ્યકક્ષાએ પેઈન્ટીંગ અને નિબંધલેખન સ્પર્ધામાંથી શ્રેષ્ઠ ૩ વિજેતા કૃતિઓને ગુગલ ડ્રાઈવ પર અપલોડ કરે છે.

सूचना का अधिकार

भारत सरकार
मानव संसाधन विकास मंत्रालय
स्कूल शिक्षा और साक्षरता विभाग
शास्त्री भवन
नई दिल्ली - 110 115
GOVERNMENT OF INDIA
MINISTRY OF HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT
DEPARTMENT OF SCHOOL EDUCATION & LITERACY
SHASTRI BHAVAN
NEW DELHI-110 115
Shastri Bhawan, New Delhi,
Dated: 27th August, 2019

Maneesh Garg
Joint Secretary (SS-II)

D.O. No.F. 27-6/2019-IS-9

Dear Sir / Ma'am,

Kindly refer to this Department's letter of even no. dated 24th July 2019 regarding observing of Swachhata Pakhwada, 2019 from 1st to 15th September, 2019.

2. In the aforesaid letter, a calendar of activities was suggested for observing Swachhata Pakhwada, 2019 in a befitting manner. Your State/UT would have finalized the action plan for observing Swachhata Pakhwada, 2019 in all schools and educational institutions, which may kindly be shared with this Department.

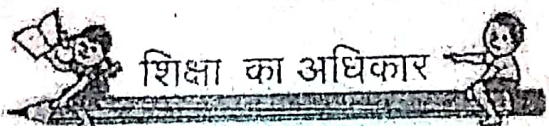
3. In the meantime, the Department of Drinking Water & Sanitation (DDWS), the nodal Department for Swachhata Pakhwada, has requested this Department to observe Swachhata Hi Seva (SHS) 2019 from 11th September to 2nd October 2019, and has suggested the following activities to be undertaken:

(i) To organize competition among school children on letter writing for two categories (Category 1: Class III to V and Category 2: Class VI to XII) based on the theme, "Letter to Bapu", conveying the child's contribution to Swachhata and also making his/her commitment for future, a befitting tribute to Mahatma Gandhi on his 150th birth anniversary. The entries should be made on an A4 sheet and should not exceed 150 words.

Accordingly, the students in above two categories may wholeheartedly participate in the letter-writing competition on the theme 'Letter to Bapu' preferably on 13th September, 2019. The top 6 entries (3 for each category) may be selected State/UT-wise after due assessment and evaluation at different levels and sent to this Department by 8 P.M., 17th September, 2019 positively by uploading the scanned copy of the selected entries on the Google Drive/Tracker as mentioned below.

(ii) It is requested to provide this Department a minimum of 5 High resolution videos of 2 to 3 minutes on the SHS activities undertaken on 11th September, 2019, through Google Drive by 18th September 2019 positively.

Handwritten notes: Gopal / MBS, 11/9/2019, 12:01, 12/11/19

Stamp: 29 AUG 2019, 44, शिक्षा का अधिकार, 2019

4. Further, it is informed that this Department, vide letter no. 27-14/2019-IS.9 dated 21st August 2019 (copy enclosed at Annexure-I), has requested to issue appropriate instructions to all schools in your State//UT to avoid the usage of single-use plastic, both within and outside the school premises. Accordingly, this activity may also be added to the activities already planned for Swachhata Pakhwada, 2019

5. In view of the above, the suggested action plan circulated vide this Department's letter of even no. dated 24th July, 2019 has been slightly revised. The revised suggested action is attached at Annexure-II for reference and necessary action.

6. The Head Teacher/ Principal of the schools may act as Nodal person for conducting activities under the Swachhata Pakhwada. The participation of the school children may be duly reported by the Head of the school/institution, which may be consolidated and reported to this Department in an online mode. State-wise consolidated figure of the participation in your State/UT may be communicated to this Department through Google Tracker. The photographs and videos of the activities undertaken during the Pakhwada may be sent to this Department and uploaded on *Google Tracker/ Drive*.

7. The details of Google Tracker and Drive created for this purpose are as under:

Google Tracker link:-

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1USfv8tufCGvH-4Yvb9xlv-fQIDRI4FT0hnwN9VQSIZI/edit?usp=sharing>

Google Drive Link:-

https://drive.google.com/drive/folders/1_snO67TX0MISvjm5Y6NMmr25KZ3ulzfe?usp=sharing

The steps for accessing the Tracker and Drive are enclosed at Annexure-III.

8. It is requested that the *Google Tracker* may be updated DAILY by 8.00 PM from 30th August 2019 to 18th September 2019 for the different Pakhwada activities so as to communicate the consolidated figure of participation to Ministry of Jal Shakti, (Department of Drinking Water & Sanitation).

With regards,

Yours sincerely,

(Manesh Garg) 28/8

The Education Secretaries/ Principal Secretaries of all States/UTs.